

ABSTRAKT

Cílem této práce je nahlédnout očima sociálních pracovníků OSPOD na dopad legislativního rámce na výkon jejich činnosti. Jde o to přiblížit praktickou činnost této profese a legislativní dopad na ní, který může ovlivnit jak klienta, tak samotné pracovnice.

V teoretických východiscích práce je představen legislativní rámec, který ohraničuje výkon SPOD. Je zde shrnuta Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod, Úmluva o právech dítěte, zákon SPOD, a v neposlední řadě správní řád. V podkapitole je pak zpracována gesční odpovědnost pro výkon SPOD. Druhá kapitola pojednává o diskurzích v sociální práci dle Karen Healy (2005). Třetí kapitola specifikuje legislativní rámec ve vybraných oblastech SPOD. Jedná se o oblasti kolizního opatrovnictví, náhradní péče, poručenství, svěřením dítěte do péče jiné osoby, pěstounské péči, osvojení, ústavní péče a kurately pro děti a mládež. Kapitoly uzavírají standardy kvality pro výkon SPOD. Poslední kapitolou teoretické části práce jsou etická dilemata, s kterými se pracovníci při výkonu SPOD mohou setkat. Popisuje 3 etické otázky dle Sarah Banks (1995), z kterých se mohou stát etické problémy a dilemata. Dále jsou zde vybraná etická dilemata dle Libora Musila (2004), které jsou přímo zaměřena na pracovníky OSPOD.

V empirické části je zpracován výzkum, v rámci kterého byly provedeny 4 polostrukturované rozhovory s dvěma pracovnicemi péče o dítě, pracovnící náhradní rodinné péče a kuratelkou pro děti a mládež. Při analýze rozhovorů byla použita metoda IPA. Analýzou rozhovorů pak vyvstaly 3 hlavní témata: vnímání legislativy pro praxi, byrokracie a pracovní podmínky. Respondenti popisovali vnímání legislativního rámce ve většině případů podobným způsobem, kdy na něj pohlížejí jako na oporu, ale zároveň je také může do velké míry negativně ovlivňovat. Přičemž každého respondenta ovlivňoval v jiných oblastech, dle jejich působení na oddělení. Všichni respondenti se shodli na klíčovém problému a tím je, že legislativní rámec netvoří lidé dostatečně zblhlí a vzdělaní v praxi a také není konzultován s pracovníky, kteří přímo v danou dobu vykonávají přímou činnost SPOD. Dále vyvstávaly návrhy na změny, kterými je např. umenšování vlivu byrokracie, definování pracovní pozice, kdy by mělo být na pracovníky nahlíženo jako na sociální pracovníky, jelikož aktuálně jsou dle platových tabulek i pohledu společnosti zařazeni jako úředníci. Z výzkumu také vyplynulo, že pracovníci se nejen cítí být sociálními pracovníky, ale svou práci i tímto

způsobem vykonávají, což jim mnohdy znemožňuje současný legislativní rámec, dopadající na výkon SPOD.